

ЗОРИЩА

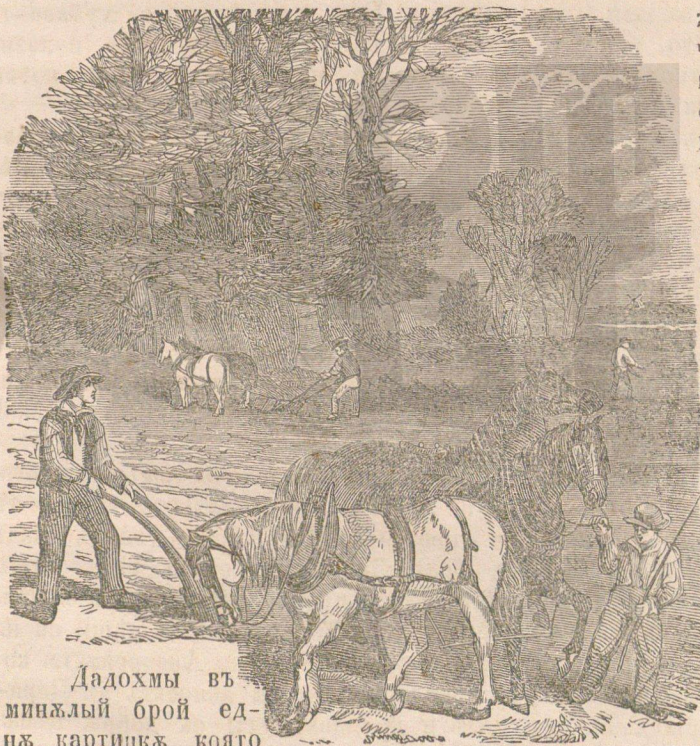
ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД. 6.

ЦАРИГРАДЪ, ЮНІЙ 1870.

БРОЙ 6.

ОРАЧЕСТВО.

Дадохмы въ минълый брой еднѣ картинкѣ която прѣдставяше земледѣлческый тѣ животъ зимно врѣме, когато главна-та работа на земледѣлецъ-тѣ е да нагледува животны-тѣ си и да прави нужды-тѣ прѣдуготовленія за пролѣтъ-тѣ. Дни-тѣ сѣ малкы, и въ много мѣста, снѣгъ покрыва земь-тѣ и тогава земледѣлецъ-тѣ не може вѣнъ да работи; но ноци-тѣ сѣ дългы, и който знае да чете ся занимава повече съ обработваніе-то на умъ-тѣ си. Както въ лѣтно-то врѣме става жетва-та за тѣло-то, така за земледѣ-

лецъ-тѣ зимно врѣме става жетва-та за умъ-тѣ. Много чловѣци има земледѣлци които чрѣзъ прилѣжаніе и чрѣзъ едно добро употрѣбваніе на врѣме то си, само отъ тѣзи умственни упражненія въ врѣме-то когато не можали да работятъ вѣнъ, толкозъ добръ сѣ усѣвали щото сѣ придобывали едно ученіе не по долно отъ онова което ся прѣдава въ най добро-то и най прославлено-то училище.

Сега даваме другѣ еднѣ картинкѣ която прѣдставя земледѣлецъ-тѣ въ пролѣтъ-тѣ когато оре, и така прѣдуготовява нивя-та за приѣманіе-то на сѣме-то. Най първо-то художество е орачество-то. Въ него има ли нѣщо унизително? Нѣма. Но защо го не почитатъ повече тута въ Българіѣ? Защото

който сѣ орачи сами не ся трудятъ да ся учатъ. Сами мислятъ че орачъ-тѣ не трѣбаше да знае книгѣ, и така умъ-тѣ му е като нивѣ не оранѣ, или като гѣ-стакъ непроходимъ. Каква е наша та длѣжность къмъ него? Какъвъ желяемъ да стане той? Това да не забравимъ като гледамы тѣзъ картинкѣ.

Орачество-то въ Българіѣ не е достигнало до толкозъ высокъ стѣнень; еддно, защото орачи-тѣ не даватъ толкозъ вниманіе на туй първо художество отъ

което прѣхраняваме тѣло-то си, и друго защото не сѣ учени малко много за да прочитатъ Земледѣльчески-тъ ръководства. На неучений-тъ земледѣлецъ нищо друго не може да му помогне въ земни-тъ му занятія, освѣнь учение-то, защото безъ него никаквѣ работѣ не може завърши както трѣба.

ДЪЛБОКИ УСЪЩАНИЯ.

Много пѣти слушама челоуѣци да казвать: "Азъ дълбоко усѣщамъ нуждѣ-тъ на народно-то просвѣщеніе." Другъ казва, "Дълбоко усѣщамъ нуждѣ-тъ на едно общо нравственно прѣобразование. Дълбоко усѣщамъ колко е добро нѣщо Евангеліе-то Христово, и колко добръ бы было ако всички бы го приели и изпълнили." На такъви единъ желали быхмы да прѣложимъ пыганіе-то, "Приятелю, колко дълбоко е това твое усѣщаніе? До *джебѣ-тъ* ти слѣзва ли? Това усѣщаніе само въ мозъкъ-тъ си ли го имашъ, или слѣзва по на долу въ сърдце-то ти? Искамъ да кажъ съ това, да ли това твое усѣщаніе, за което казвашъ, тя е обладало до толкозъ щото си готовъ да правишь пожертвованія за него. Обладало ли е *кесіѣ-тъ* ти? Не само *петачета-та* и *десетачета-та* що сѣ въ неѣ, но и *лиры-тъ* щото да помагашъ споредъ силѣ-тъ си въ издѣйствуваніе-то на това убѣжденіе, и така да работишь не само съ думы но и съ дѣла за народно-то просвѣщеніе, за нравственно-то прѣобразуваніе, за распространяваніе-то на Евангеліе-то, за исправленіе-то на заблуждаемы-тъ, умудряваніе-то на просты-тъ и утѣшаваніе-то на нажалены-тъ, и за всякъ другъ добръ и богоугоднъ цѣль за които казвашъ че имашъ толкози дълбоки усѣщанія.

Не дѣй си подига сега плѣщы-тъ и да мя гледашь намръщено като че ще поискамъ пары отъ тебе за нѣщо. Небой ся. Това не е мысль-та ми. Искамъ само да си помислишь ты малко, дали въ-ра-та ти, и убѣжденія-та ти и дълбоки-тъ ти усѣщанія влѣзватъ *подъ кожѣ-тъ* ти, или не. Не пытамъ, да ли нѣмашъ намѣреніе да оставишь съеъ завѣщаніе слѣдъ смъртъ-тъ си нѣколко хыляды лиры милостыня или училищны пары за адвокати-тъ да ги изядѣтъ. То не е мѣчно челоуѣкъ да остави пары-тъ си

"за душѣ-тъ," когато види вече че умира и че не може да ги употрѣбыва нито да ги занесе наедно; ще не ще ги оставя тогазъ. Но пытамъ сега, като си живѣ и здравъ, готовъ ли си като единъ вѣренъ домоустроитель да употрѣбывашъ тѣзи пары за напѣднуваніе-то на тѣзи прѣдирія-та които съвѣсть-та ти и убѣжденія-та ти казувать че сѣ богоугодны, общеполезны и многожелаемы?

ПѢТЕШЕСТВИЕ ВЪТРЕ ВЪ КѢЩИ.

Отдѣленіе Второ.

(Послѣдованіе отъ брой 5-ий)

Сега като испытахмы единъ отъ по малки-тъ животинки на туй мѣсто прѣзъ което пѣтуваме, сирѣчь мухѣ-тъ, да гледамы да ли нѣма и по едры нѣкои животны. Ето едно, и то е хубава-та пи котка, едно животно толкозъ полезно въ кѣщѣ-тъ щото кѣща безъ коткѣ редко ся намѣрва.

Не е знаино кое мѣсто е было първото отечество на домашнѣ-тъ коткѣ. Нѣкои си мыслятъ че тя ся е породила отъ *дивѣ-тъ коткѣ*, отъ които коткы намѣрватъ ся още по горы-тъ тукъ тамъ и въ Българіѣ. Другы нѣкои казувать че домашна-та котка е станъла отъ единъ особенъ родъ коткы намѣрваны въ Нубіѣ, въ Африкѣ, и опытомены отъ Египтяны-тъ. За това сега мѣчно може нѣкой да узнае.

Различни-тъ видове коткы сѣ много, но не толкозъ много колкото видове-тъ на псета-та. Въ Ангорѣ (единъ градъ въ Анатоліѣ) иматъ единъ видъ коткы които иматъ много дългы, бѣлы и копирновидны влакна приличны въ нѣщо си на вълнѣ-тъ (тифтикъ) на Ангорскѣ-тъ козѣ. Тѣзи коткы ги доносятъ въ Цариградъ и продаватъ ги съ добръ цѣнѣ. Въ Кыгай ся намѣрва единъ видъ коткы съ висящы уши, като на рѣткѣ (ловечко куче) уши-тъ.

Шаръ-тъ (боя-та) на дивѣ-тъ коткѣ е сивъ или жълтъ — бѣдѣжена по гърбъ-тъ съ единъ дългъ чертъ и съ по тъмны прѣчки по плещы-тъ и по ребра-та. Скрыта въ сѣнкѣ-тъ и безгласна тя причаува по нѣкога нѣколко часа додѣ появи жертва-та ѣ, когато съ удивителнѣ силѣ и бързость ся спуща върху нещастно-то животно и го хваща съ остры-тъ си нокты.

Нощя е врѣме-то най сгодно на коткѣ-тъ да ходи на ловъ. Голѣмы-тъ ѝ очи сѣ направени за да гледатъ въ тъмно-то; пупиль-тъ (челѣчець-тъ) на око-то ѝ като е въ тъмнинѣ-тъ отвара ся и разширява ся, но на видѣло-то като е стяга ся споредъ силѣ-тъ на видѣлинѣ-тъ. Ако гледате въ очи-тъ на коткѣ-тъ когато сѣди да ся грѣе на слънце-то ще видите че пупиль-тъ или срѣдець-тъ толкозь е стѣсненъ или стегнатъ што ся вижда само като единъ рѣскъ. Видѣлъ съмъ въ книги да казватъ че Кытайци-тъ селяви и сиромаси които нѣматъ часовници, така употребяватъ коткѣ-тъ като часовникъ, и като гледатъ въ очи-тъ и познаватъ колко е часъ-тъ споредъ колкото ся отварятъ или ся стягатъ.

Языкѣ-тъ на коткѣ-тъ не е гладкъ, но е въоръженъ съ единъ видъ нокты или трѣнки, като бодилкы, които сѣ кривы и обрѣжты надирѣ и много сѣ остри и тѣй като ближе съ тойзи языкѣ дере кожѣ-тъ.

Остри-тъ и подигнати-тъ уши сѣ способны за най тънко-то слышаніе, слушать всякъ гласъ и усѣщатъ най малко-то движеніе на мышкѣ-тъ или на птичкѣ-тъ. (Слѣдува)

ХРИСТОСЪ РѢКОВОДИТЕЛЬ НА ДѢЦА-ТА.

Какъ могатъ дѣца-та да го земѣтъ като рѣководитель тѣхенъ ?

Не ся сумнѣвамъ, че помежду толкозь малкы читатели и читателкы да пѣма мнозина които да мислятъ въ себе си така : Знаемъ че имамы сега потрѣбѣ отъ рѣководство-то Исусово, защото правимъ много безмѣстны работы всякой день и които не быхмы правила, ако бы Исусъ былъ при насъ и казвалъ що да правимъ. Желаетъ, ако бы было въ-можно да имамы Него като рѣководитель нашъ, но какъ можемъ да сполучимъ туй ? Ето какъ :

“Чули ли сте нѣкогы дѣца да ся разговарятъ и да казватъ житія-та на славны мѣжје и жены които чели въ книгы-тъ си ? Съ колкаво веселіе и живость и усърдіе говори всякой за любезный-тъ си юнакъ ! Ето едно таквозъ разговараніе което ще прочетемъ.

“Юнакъ-тъ ми, казва Карлъ, е Георгій Вашингтонъ. Колко желаяхъ да станъ подобенъ нему и да ся трудѣхъ както

той за добро-то на отечество-то си, да станъ ученъ, да бѣдъ избранъ за прѣдсѣдатель и да ся нарекъ благодѣтель на отечество-то си.”

“Азъ прѣдпочитамъ да бѣхъ Нелсонъ, казва Хенрихъ да прѣплувамъ моретата и да улавямъ всички-тъ кораби колкото срѣщамъ.”

“Но азъ, казва Уиліамъ, обычамъ Іоанна Хаурда, който бѣ добръ человекъ и имаше обычай да ходи по градове-тъ и да утѣшава сиромасы-тъ и затворници-тъ. Това искамъ да струвамъ и азъ, когато порастѣ.”

“Туй исто-то стори и Флорентина Нейтингелъ, каза малка-та Луиза, като прѣминѣ въ Кримъ, дѣто Английцы-тъ, Французи-тъ и Русси-тъ ся бѣяхъ толкозь мѣжкы, тя лѣкуваше болны-тъ и ранены-тъ войны. Колко желаяхъ ако е възможно да могъ да станъ като неѣ, и имамъ намѣреніе кога пораснѣ.”

“Азъ прѣдпочитамъ Дженны Линдъ, казва малка-та Марія, и желаяхъ да станъ като неѣ прочута пѣвица.

“Азъ искахъ да съмъ като Харіетта Нюеллъ, казва Тинка, която станъ проповѣдница на Христіанскѣ-тъ вѣрѣ, и прѣминѣ Великий-тъ океанъ за да отиде да учи идолопоклонници-тъ на Христіанскѣ вѣрѣ.”

Таквызъ и другы подобны може да чуе нѣкой отъ дѣца-та за человекы, които ако и да не сѣ гы никогы видѣли, и не ся надѣжтъ да гы видятъ, но обычатъ и желаятъ да гы подражаятъ и да гы земѣтъ примѣръ.

Исто-то можете да правите и вы, О, дѣца, мои любезны малкы пріятели, съ Исуса Христа. Ако и да не сте го видѣли никогы, чули сте обаче много пѣти, и чели сте за него, знаете кой бѣше, коя бѣше майка му, дѣ е живѣлъ, що е направилъ и какъ е умрѣлъ. Колко добръ и благъ и человеклюбивъ е былъ, какъ е живѣлъ на земѣхъ тѣхъ смиренъ и правъ, за да стане водитель вашъ и мой и на всички, които искаютъ да го слѣдватъ, и не ся сумнѣвамъ, че онѣзь отъ васъ които го избержатъ за образецъ и водитель тѣхенъ, ще направятъ много по добро избираніе отъ онѣзь дѣца, които сѣ избрали Вашингтона, Хаурда, или госпожѣ-тъ Линдъ, и отъ всички-тъ онѣзь, които зематъ като примѣръ на характеръ

ръ-тъ и на животъ-тъ имъ голѣмы-тъ и добродѣтели-тъ на тѣзи свѣтъ.

Наистинѣ, малки мои пріатели и пріателки, много по високо е, много по честно, много по благородно да станете послѣдователи и подражатели на Христа, нежели на най кроткый-тъ и най прочутый-тъ человекъ на тойзи свѣтъ, и много по полезно е за васъ и по здраво да казвате, “Наше-то избраніе е Исусъ Христосъ, и сега желаемъ и като порастемъ него да послѣдвамы. Не желаемъ да станемъ прочути както Вашингтонъ, или Великий Александръ и други такъвызъ мажје. Ный искамы да станемъ както Исусъ и да живѣемъ както той живѣ. Искамы да смы освободени отъ грѣхъ и да ся обхождамы както той и да правимъ добро. Желаемъ да го обычамы, и да смы увѣрени че и той ны обыча.

Искамъ да съмъ като Христа, Кроткъ, миренъ и съ нищета.

Искамъ да съмъ като Христа, Чедо мило на Богъ Отца.

БЛАГОРАЗУМНЫЙ-ТЪ КАДІЯ.

Въ еднѣ отъ Барбарійскы-тъ държавы на сѣверны-тъ крайморія въ Африкѣ, живѣялъ нѣкога единъ Кадія, прочутъ по правдинѣ-тъ и остроуміе-то си. Казвать че каква да е сѣдба прѣдставена нему, всякога ся рѣшавала право. Тоя слухъ достигналъ и до самый-тъ Владѣтель, който ся рѣшилъ да испита истинность-тъ му. Станѣлъ отъ столицѣ-тъ си, и като ся облѣкалъ гъ видъ на простъ търговецъ, възсѣднѣлъ на конь и ся упѣтилъ къмъ сѣдалище-то на Кадіѣ-тъ. Слѣдъ нѣколко дни, той пристигналъ градъ-тъ въ пазаренъ день. На край градъ-тъ сѣделъ единъ просякъ. Той като съгледалъ странный-тъ търговецъ, протрѣлъ рѣкъ-тъ си за милостыиѣ. Търговецъ-тъ го благодарилъ и си трѣгналъ, просякъ-тъ го уловилъ за полкъ-тъ на дрѣхѣ-тъ му, и му ся помолилъ да ся умилостиви на него. “Що искашь,” казалъ търговецъ-тъ, “не ли ти дадохъ милостыиѣ?” “Благодарѣ ви господарю,” казалъ просякъ-тъ, “но искамъ още едно добро отъ васъ.” Видите господарю, че днесъ е пазаръ, азъ искамъ да отидѣ до еди-кой ханъ, но като съмъ хромъ не можъ да прѣминѣ прѣзъ това множество безъ да пострадамъ нѣщо. За туй моля

вы смилѣте ся на мене и мя занесѣте на конь-тъ си до тамъ, и послѣ слѣдвайте пѣть-тъ си.” “Добрѣ,” казалъ търговецъ-тъ, “дойди и ся качи.” “Но, господарю,” повторилъ просякъ-тъ, “азъ съмъ хромъ, и не можъ да станѣ, за туй имайте добринѣ да слѣзете и да мя качите.” Търговецъ-тъ ся съгласилъ, и като слѣзълъ отъ конь-тъ си, качилъ просякъ-тъ, и началъ да върви прѣдъ конь-тъ, додѣ дошли до едно мѣсто дѣто просякъ-тъ казалъ: “Тука е мѣсто-то.” “Хайде слѣзъ сега,” казалъ търговецъ-тъ. “Че защо да слѣзѣ?” отговорилъ просякъ-тъ. “Не е ли тукъ дѣто ще слѣзешъ?” попыталъ търговецъ-тъ. Тукъ е, казалъ просякъ-тъ, “но що тя е грыжъ? хайде ты си върви.” “А защо не слѣзешъ отъ конь-тъ ми?” казалъ търговецъ-тъ. Отъ чий конь да слѣзѣ?” извикалъ просякъ-тъ, и началъ да выка: “Аманъ, каква неправда! Тозъ конь не е ли мой? Не е ли той былъ самый-тъ мой помощникъ за много врѣме; защо искашь да ми ге земешъ, О, ты злодѣйче!” И направилъ такъвѣ глъчкѣ, щото търговецъ-тъ ся принудилъ да го остави, и ся отнесълъ до Кадіѣ-тъ на сѣдбѣ. —

Станный-тъ търговецъ и просякъ-тъ ся прѣдставили прѣдъ Кадіѣ-тъ, но като той ималъ по напрѣдъ да прѣгледа двѣ други сѣдбы, тѣ трѣбвало да почакѣтъ малко, и търговецъ-тъ присѣдствувалъ на сѣдбы-тъ. Първа-та сѣдба была между единъ гражданинъ, единъ селянинъ и еднѣ женѣ. Гражданинъ-тъ казалъ че тая жена была негова, селачанинъ-тъ пакъ казалъ че жена-та е негова, което и тя сама подтвърждавала. Тогазы имъ казалъ Кадія-та: “Добрѣ, нека жена-та ся тури на едно прилично мѣсто, а вы си вървѣте и утрѣ дойдѣте, да ся свърши сѣдба-та ви. — Втора-та сѣдба была между единъ купувачъ и единъ шарлаганджія. Купувачъ-тъ казалъ че като отишелъ при шарлаганджіѣ-тъ да си купи масло, и извадилъ кесіѣ-тъ си, той му ѣ грабилъ. Шарлаганджія-та пакъ казалъ, че като дошелъ купувачъ-тъ, казалъ че ще ми даде цѣлы пары за да му ги раздроби и той като извадилъ кесіѣ-тъ си другый-тъ му ѣ грабилъ. “Добрѣ” казалъ Кадія-та, оставѣте тукъ кесіѣ-тъ, и утрѣ дойдѣте да ся свърши

сѣдба-та ви. Тогазь ся обѣрижль кѣмъ тѣрговецъ-тъ и му казалъ: “А ты що чакашъ?” Ефендимъ, начиньль тѣрговецъ-тъ, “азъ като дохождахъ отъ далечнѣхъ странѣхъ, срѣшнѣхъ край градъ-тъ този хромъ человекъ, който ми ся примолн да го земъ на конь-тъ си, и да го закарамъ до еди-кое мѣсто, за да не пострада нѣщо изъ множество-то. Но като го докарахъ до опрѣдѣлено-то мѣсто той начинъ да усвоява конь-тъ ми, и направи такова смущеніе, щото ся принудихъ да ся отнесъ до тебе. “Не не, казалъ просякъ-тъ, тозь конь си е мой. Азъ съмъ го ималъ за много врѣме вмѣсто нозъ, а тоя зломысленикъ, незнамъ отъ дѣ го зло-то донесе, иска да ми отнѣме и това най послѣдне добро.” Познавашъ ли конь-тъ си, попыталъ Кадія-та тѣрговецъ-тъ, “Между хыляда да е пакъ го познавамъ,” отговорилъ той. “А ты познавашъ ли го?” рекль на просякъ-тъ. “Между десеть хыляды да е пакъ го познавамъ,” отговорилъ той. И съ туй Кадія-та гы завель при конь-тъ, който былъ съ неговы-тъ коніе заедно, и тѣ и двама-та съ пѣрвъ погледъ посочили конь-тъ. Идѣте си сега, казалъ Кадія-та, и утрѣ дойдѣте и ще ся свѣрши работа-та ви.

На сутренъ-тъ тѣрговецъ-тъ отишелъ въ конакъ-тъ, и като ся събрали всички, Кадія-та начиньль сѣдбѣ-тъ на женѣ-тъ и казалъ, “неки ся даде жена-та на гражданинъ-тъ, а слѣдъ единъ бой на селянинъ-тъ запрѣте го въ тъмницѣ, като повиненъ на кражбѣ.” Послѣ дошла сѣдба-та за кесіѣ-тъ. “Дайте,” казалъ, кесіѣ-тъ на купувачъ-тъ, а шарлаганджія-та да приеме участь-тъ на селянинъ-тъ, като повиненъ въ сѣщо-то.” Послѣ казалъ, “дайте конь-тъ на тѣрговецъ-тъ, а на просякъ-тъ въздайге, като на крадецъ и зломысленикъ.” И всички сѣ разоишли.

Владѣтель-тъ останьль въ голѣмо недоумѣніе за всичко-то извѣршваніе на Кадіѣ-тъ, за туй отишелъ идущъ-тъ сутринъ при него и му рекль: “Кадіе Ефенди, благодарѣ ти, че моѣ-тъ сѣдбѣ право прѣсѣди, но ако благоволявате, какѣте ми, какъ познахте правдѣ-тъ на други-тъ прѣсѣдени?”

“Добрѣ,” казалъ Кадія-та, “колкото за женѣ-тъ, азъ испитахъ че селянинъ-

тъ бѣше бескниженъ, а гражданинъ-тъ знаеше да пише, за туй повелехъ на женѣ-тъ да отиде въ една стаѣ да ми донесе всичко що трѣбва за писаніе, Тя отиде и донесе перо, мастило и книгѣ и всичко потрѣбно съ доста опытность, отъ тамъ заключихъ че тая жена е на гражданинъ-тъ, и наказахъ селянинъ-тъ като злодѣецъ. А кокото за кесіѣ-тъ, тя ако да бѣше на шарлаганджіѣ-тъ щѣше да е масленна, за туй зѣхъ една паницѣ вода и турихъ тамъ пары-тъ, но не видѣхъ никакѣхъ дирѣхъ отъ масло, заключихъ че тия пары сѣ на купувачъ-тъ, а шарлаганджія-та прие заплатѣ-тъ на злодѣецъ. За вашѣ-тъ сѣдбѣхъ знаяхъ, че е възможно и двама-та да познаете конь-тъ, но той васъ. И когато пристѣпи ты, той начинъ да ся радва, но когато приближи просякъ-тъ той ся приготви дарита. Така видѣхъ че конь-тъ е твой, а зломысленный-тъ просякъ отпратихъ да заплаща за злодѣяніе-то си.

Прѣправеный-тъ тѣрговецъ, като послушалъ всичко това явилъ ся че былъ сѣщій-тъ владѣтель, а Кадія-та като ся уплашилъ, той му рекль: “Не бой ся защото ты си достоенъ да захванешъ мое-то мѣсто, а азъ не съмъ нито за твое-то. И станьль та си отишелъ съ голѣмо удивленіе.

—0—

Качество-то на посѣяно-то жито.
Приказва ся за единъ Кытайскый царь, че единъ день като былъ на расходъ миньль край нивя-та и видѣль единъ класъ жито по хубавъ и по пѣленъ отъ всички-тъ други класове. Той откъснѣль класъ-тъ и опазилъ зърна-та, та гы далъ да ся посѣхътъ и отъ това сѣме ся е произвело най добрый-тъ имъ видъ жито, едно жито по ся плоди и по рано узрѣва отъ всички-тъ други. Така този царь сторилъ едно благодѣяніе за всичкый-тъ си народъ.

Ако нѣкой отъ наши-тъ земледѣлци въ Българіѣ бы обходилъ нивя-та си когато сѣ станьли жита-та готови за жетвѣ, и съ рѣкѣ бы избралъ тукъ тамъ най едни-тъ и най изрядны-тъ класове, та гы събралъ въ едно снопче, и отъ тѣхъ съ вниманіе бы исхвърлилъ всяко недостаточно зърно и останьло, но ако бы посѣялъ на едно добро мѣсто, да ли не бы получилъ третѣ-тъ годинѣ да има

и за себе си и за съсѣди-тъ си едно жито което да намѣри по добръ цѣнѣхъ отъ обыкновеннѣхъ-тъ. Вы млади земледѣлчета, които хванѣхте да четете вѣстници-тъ, опитайте това. Не ще да вы костува пары, но само малко трудъ.

—о—

ПЕТРЪ ВЕЛИКИЙ ЦАРЬ РОССИЙСКИЙ.

Твърдѣ много анекдоты свидѣтельствувають че царь-тъ ималъ добры знанія за вѣроисповѣданіе, и отъ младѣ възрастъ увардилъ страхъ Божій въ сѣрдце-то си колкото врѣме живѣлъ безъ да ся разврати или да остави страхъ Божій. Ималъ на голѣмъ честь име-то Божіе, заповѣди-тъ и ученіе-то на христіанско-то вѣроисповѣданіе, но былъ напротивъ не-примирителенъ врагъ на безразсѣднѣхъ вѣроисповѣднѣхъ набожность и суевѣріе, и хладнокрѣвенъ само въ обычаи-тъ и обряды-тъ на богослуженіе-то.

Понеже ималъ царь-тъ велико проумѣваніе, казвалъ често за онѣзи що ся показвали че сѣ остроумны, и обращали вѣроисповѣданіе-то на смѣшно нѣщо: “ Видѣхъ въ Амстердамѣ такъвъ видъ человѣци и чухъ велехвалны-тъ имъ речи съ които искахъ да покажѣтъ ученіе-то си, но видѣхъ ми ся толкозь слаби и сиромаси въ умъ-тъ, щото ми причинихъ повече прѣзрѣніе нежели зачудваніе. Тѣзи человѣци като ся хвалять че сѣ по разумни и по мудри отъ другы-тъ не усѣщатъ че съ неприличны тѣ и невздрѣжны-тъ си говоренія друго не правятъ освѣнъ да показватъ нечестіе-то си и надуваніе-то си; нечестіе-то си показватъ като прѣзиратъ Св. Писаніе и Божественно-то Откровеніе, които сѣ основа на вѣроисповѣданіе-то, а невѣжество-то си самичкы свидѣлствувають че умъ-тъ имъ е малкъ и слабъ, щото не разумѣватъ истини-тъ които поучава вѣроисповѣданіе-то, и споредъ высокоуміе-то си като искатъ да ся покажѣтъ по способни и по достойни отъ онѣзи които показахъ тѣзи истини въ списанія-та си; не гы е срамъ бѣдни-тъ като мыслять че сѣ по учени отъ отцы-тъ на священны-тъ събори и не знаѣтъ че най малкый-тъ отъ тѣхъ е ималъ повече умъ, повече добродѣтели нежели безумный-тъ отъ тѣзи апостолы на глупость-тъ, които съ безумны-тъ си мудрованія не гледатъ на друго освѣнъ да въведѣтъ

бесчиніе и развратность дѣто живѣхтъ.

Великий Петръ не е знаалъ никакъвъ видъ книгоиграніе, освѣнъ Олландскѣхъ игрѣхъ, която ся выка гравіентъ: но много редко и неѣхъ играалъ. А прѣдпочиталъ повече да прѣминва вечери-тъ си съ разговарянія, съ чиновници-тъ на мореходство-то, на корабостроителство-то и на купечество-то, за туй и книгоиграніе-то споредъ благородный-тъ неговъ примѣръ, не было въ употребленіе въ царскый-тъ дворъ; нито было пакъ съвсѣмъ запрѣтено и на воинство-то и на флотѣхъ-тъ, но отъ това що произлизила пагуба-та ограничавала ся само въ една рублѣ; а онзи що бы загубилъ повече не бывалъ задѣлженъ да плати повече то. А по особнѣхъ неговѣхъ заповѣдъ когато у полно-мощенный-тъ земалъ извѣстіе за това нѣщо, повишни-тъ ся смѣтали като прѣстѣпници прѣдъ воинско-то сѣдилище и ся наказвали. А обыкновенно казвалъ самодержецъ-тъ че ся чудилъ много на глупость-тъ на книгоиграчи-тъ; които губятъ скѣпоцѣнно-то си врѣме въ такова никакво, досадително и безсладостно забавленіе, което не гледа друго освѣнъ да испразнува кесіи-тъ на единъ и на другъ. Колко сѣ гнусни споредъ това книгоиграчи-тъ, защото отъ туй нѣматъ врѣме ни склонность да ся упражняватъ въ нѣкоѣхъ потрѣбнѣхъ или важнѣхъ работѣхъ.

Този великъ Самодержецъ, до толкозь е ималъ наклонность къмъ корабостроеніе-то, щото самъ ся е прѣобразявалъ на единъ простъ работникъ и е забочвалъ теслѣхъ-тъ на поясъ-тъ си и ходилъ изъ Европѣхъ за да ся учи корабостроеніе въ което и сполучилъ.

СЛАДКЫ КАРТОФЛИ (бърабой)

Този садъ заради сладкы-тъ главы които растѣтъ въ кореніе-тъ му, и заради подобіе-то имъ на общы-тъ картофлы, выка ся *сладкы картофлы*. Садъ-тъ прилича на бършляшъ или лозѣхъ и влачи ся по земѣхъ-тъ както коренъ-тъ на краставицы-тъ и тиквы-тъ. Отечество-та на този садъ е неизвѣстно; но види ся съ доста довѣріе че е отъ вѣтрѣ тропицы-тъ въ страны-тъ на горѣщій-тъ поясъ, и отъ тамъ ся донесе въ Европѣхъ и Азіѣхъ, и ся обработва съ голѣмъ сполукѣхъ.

Сладкы-тъ картофлы сѣ дългनावесты и сѣ два вида *бѣлы* и *жѣлты*; а са-

дятъ ся въ едно врѣме съ общы-тъ картофлы, и не искатъ друго обработваніе или стараніе, освѣнь да ся нарише доволно пърстъ около кореніе-тъ за да иматъ мѣсто картофлы-тъ да растжѣтъ. Искатъ обаче мекъ пърстъ, най вече песекливъ и мекъ.

Тѣзи картофли ся употрѣбаватъ за хранж вмѣсто хлѣбъ, а иматъ тѣзи дарбж, че заради сладость-тъ си не искатъ гостбж. Яджтъ ся или варени или печены въ супрашкж, или въ пещь (фурнж).

По много страни въ Българіѣж могатъ да ся саджтъ съ голѣмж сполукж и печалбж на земледѣлцы-тъ, а найвече дѣто е земя-та песеклива; но наши-тъ земледѣлци още не сж разумѣли добринж-тъ и ползж-тъ отъ този видъ на храна-тъ.

ПОЧИТАНИЕ КЪМЪ ТѢЛО-ТО.

Почитай това тѣло което Милостивый-тъ Създатель ти е далъ. Говори за него съ честь и почестъ. Не дѣй го закарва въ бесчестны и неприличны мѣста. Дай му доволно слѣнце, въздухъ и упражненіе. Постѣпвай съвѣстно въ това което му туряшь въ гърло-то, и да му не даваш онова което ще го поврѣди. Дай му колкото трѣба, а не повече, добрж, здравж пищж. Направи го да има выжгы тѣсни сношенія съ водж и сапунъ (двама за него добри приятели) но гледай да го не направишь за присмѣхъ чрѣзъ нѣкое безумно нагызденіе или прѣобличаніе. Припознавай достолѣпіе-то му. Накарай го кога е будно да стои или да сѣди право и когато спи да е прострѣно. Почитай го. Да не пробивашъ уши-тъ му нито да развалишь очи-тъ му. Да го не направишь като спецаріѣж пълно съ всякаквы лѣкарства, шербети, прахове и хапове, а най вече да го не направишь бѣвжж за вино или ракыѣж, или куминъ за пушакъ. Дай му работж колкото трѣба и почивкж колкото трѣба. Никога да го не злоупотрѣбишь, нито да го осквърнишь или унизишь, така щото когато дойде врѣме да го оставишь можешъ да го сложишь, тѣло наистинж увѣхтѣло и свршено, но тѣло което е извършило работж-тъ си и не е было злоупотрѣбавано.

Отъ Американскый вѣстникъ "Огнище."

ПТИЧКА-ТА и ПЕПЕРУДА-ТА.

(Изосназаніе).

Една птичка срѣщнѣла еднж пеперудж и като ѣ харесала хубость-та ѣ и славны-тъ ѣ крыльца прѣдложила ѣ да сключатъ сюзъ за всегдашнж дружбж.

"Никакъ не мож да приемж таквозъ нѣщо, отговорила пеперуда-та, защото едно врѣме ты мя прѣзрѣ, и мя нарече нищо и никаква."

"Това не може да бѣде, отговорила птичка-та, защото азъ всякога съмъ тя почитала много и съмъ тя имала като много хубава."

"То може да е така, рекла пеперуда-та, но тогазъ когато ты мя обесчести азъ бѣхъ гасеница, и така да ти дамъ единъ съвѣтъ: Никога не ся докарвай бесчестно къмъ смирены-тъ или долны-тъ, защото подврѣ врѣме тѣ може да станжтъ по горни отъ тебе."

ХЫТРО ЗАВѢЩАНІЕ.

Единъ богатъ челоуѣкъ, който ималъ само единъ сродникъ и законенъ наслѣдникъ, направилъ завѣщаніе-то си така щото всичкый-тъ му имотъ да бѣде на расположеніе-то на нѣколцина граждани които той споменжлъ въ завѣщаніе-то си, но оставилъ да даджтъ на наслѣдникъ-тъ каквото искали: но тѣ съ лукавннжж като не искали нищо да не даджтъ нему а всичко да задържатъ за себе си, този гы повыкалъ на сѣдъ. Сѣдія-та слѣдъ като прочелъ внимателно завѣщаніе-то, обрнѣлъ ся къмъ тѣхъ и имъ реклъ: "Господіе, вы сте обязани споредъ това да дадете нѣщо на наслѣдникъ-тъ. Искате ли да изпълните воліж-тъ на завѣщаватель-тъ? "Искамы." Добрѣ, коуж часть искате вы, и коуж часть бѣхте намыслили да дадете на наслѣдника?

Тѣ отговорили: "Ще дадемъ нему десетж-тъ часть, а деветъ-тъ ще задържимъ пый.

"Като е тѣй," отговорилъ сѣдія-та, земѣте вы десетж-тъ часть, а нему ще дадете деветъ-тъ части; защото споредъ слово-то на завѣщаніе-то нему праведно пада *онази часть която искате вы.*" И така ся е осѣдила работа-та.

— Ако пожелаешъ да усвоишь людско нѣщо, за което нѣмашъ ни наймалко право, то ще дойде врѣме да изгубишь и свое-то си.

ДОМАШНИ РЕЦЕТИ.

Прости црвоге. Намѣрвамы тѣзи въ единъ вѣстникъ подѣ име "Журналъ на здравіе-то;" нѣколко отъ тѣхъ сѣ ся явили по напрѣдъ въ Зорницѣ-тѣ, но таквызи важны домашны напомнуванія сѣ достойны за повтаряніе за ползѣ-тѣ на всичкы.

1. За обыкновеннѣ-тѣ діарреѣ болнѣ-тѣ нека остане миренѣ нѣколко дни и нищо друго да не яде освѣнѣ оризѣ, печенѣ като кафе, а послѣ сваренѣ и направенѣ на лапѣ.

2. Въ най лошѣ-тѣ крѣвавѣ діарреѣ която ся выка *дисентерія*, нѣкои искусни доктори сега даватъ на болнѣ-тѣ *сурово говеждо месо*, надробено (*кѣй-дисано*), по една лажицѣ на четири часа веднѣжъ, и нищо друго не му даватъ да яде или да пиѣ додѣ не ся спрѣ болѣсть-тѣ.

3. Невралгія и жѣбоболъ по нѣкога ся цѣрятъ, когато ся тура счуканѣ или стѣрженѣ хрѣнѣ на рацѣ-тѣ върхѣ пулсѣ-тѣ (дамарѣ-тѣ).

4. За оживляніе или ухапаніе отъ насѣкомы или змиѣ, употрѣбѣва ся една лапа отъ бѣлтѣкѣ-тѣ на яйце и соль колкото трѣба за да направи сѣ бѣлтѣкѣ-тѣ едно смѣшеніе като тесто.

5. *За да опыта пулсѣ-тѣ на конѣ.* Както ся опыта пулсѣ-тѣ на единѣ болнѣ чловѣкѣ, такожде може да ся опыта и пулсѣ-тѣ на конѣ-тѣ за да ся познае здравіе-то му. Най добро-то мѣсто за това е дѣто артерія-та (крѣвоиспратителна-та жила) прѣминува върхѣ край-тѣ на челюсть-тѣ. За да ѣж намѣрите, похванѣте сѣ прѣтѣ-тѣ си жгълѣ-тѣ на челюсть-тѣ, и тогазѣ слѣдвай по неѣж на долу додѣ усѣтите едно вдѣлбено мѣсто и тамѣ ще намѣрите че бие крѣвѣ-та. Това обыкновено ся намѣрва около три прѣста растояніе отъ жгълѣ-тѣ на костѣ-тѣ. Пулсѣ-тѣ въ единѣ здравѣ конѣ бие отъ 32 до 38 въ една минутѣ.

6. *Противѣ черни-тѣ мрави които поврѣждатѣ овозиѣ-та.* Земѣте *сачи-кабръзѣ*, та го стопѣте въ водѣ и сѣ тѣзи водѣ да попрѣскаете дърѣвѣ-та и тѣзи поврѣдителны насѣкомы скоро ще ся махнѣтѣ.

— 0 —

Гордость. Отбѣгѣвай отъ гордость-тѣ. Ако си красноличенѣ, Богѣ е който ти

е далѣ красотѣ-тѣ. Ако си ученѣ, ималѣ си учитель; ако си богатѣ, отъ Бога иманѣ богатство-то си и на него ще дадѣшь отчетѣ за него. Оставѣй за другѣ-тѣ да намѣрятѣ добры-тѣ и отличителны-тѣ ти качества. Измама е да мыслишь себе си по голѣмѣ или по добрѣ отъ колкото си. Най добры-тѣ чловѣци всякога бѣватѣ смиреномудри.

— Ако купишь което ти нетрѣба, послѣ може да бѣдѣшь принуденѣ да продадѣшь онова което ти трѣба.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

МОЛИТВА КЪМЪ СПАСИТЕЛЯ.

1

О ты, прѣдѣ когото открыто е все,
И тукѣ на земѣ-тѣ и горѣ въ небе,
Опытай сѣрдце-то ми, го прѣтопи;
Отъ грѣхѣ, и отъ робство мя освободи.

2

На крѣстѣ-тѣ Христовѣ приковани да сѣ
Каквыто сѣмѣ страсти ималѣ до сега.
Умѣ-тѣ ми отъ всичкы пороци смѣй
И чистѣ да сѣмѣ азѣ както самѣ чистѣ си Ты.

3

Ты пѣтъ да ми бѣдѣшь и видѣлиа
Когато ся скытамѣ азѣ тукѣ въ тѣмнинѣ:
Не мя устрашава враждебна-та мощѣ,
Христа като имамѣ защитникѣ и вождѣ.

4

Кога мя налѣтѣтъ и мрачны-тѣ дни,
Когато потѣвамѣ подѣ скѣрбны волны,
За помощь тогава да ми пристоишь
За да мя подпирашь и мя насѣрдчишь.

5

Тамѣ дѣто е стѣпилѣ любезный ми Спасѣ;
Безѣ страхѣ, неуморенѣ да слѣдвамѣ и азѣ:
Рѣжѣ-тѣ на помощь данѣ ми дадѣшь.
И въ Рай безопасно ще ми заведѣшь.

6

Трѣлиако ако бѣде и стрѣменѣ тозѣ пѣтъ,
Ты дай спорѣдѣ нуждѣ-тѣ ми благодать,
До катѣ трудѣ и подвигѣ и скѣрбѣ земаѣ край
Тамѣ въ радостный, мирный и вѣчный твой Рай.

Въ печатницѣ-тѣ на А. Минасіана у
Джамлѣ-ханѣ.